

Uddannelsesparathed

September 2021

IUP statistik

Indhold

Indledning.....	3
Uddannelsesparathedsvurdering	3
Ændringer gennem årene.....	3
Aktuel undersøgelser af UPV.....	4
Ikke uddannelsesparate elever fra 8. klasse.....	5
Ikke uddannelsesparate kommer i uddannelse	6
Fordelingen af uddannelsesparathed.....	7
Uddannelsesparathedsvurdering fremadrettet	9

Indledning

Tal fra februar 2021 viser, at over halvdelen af eleverne i 8. klasse i Hedensted Kommune blev vurderet ikke uddannelsesparate. 336 elever blev i skoleåret 2020/2021 vurderet ikke uddannelsesparat, hvilket svare til 55 procent. Året forinden var dette tal på 320 elever svarende til 50 procent. Der er således tale om en stigning i antallet af ikke uddannelsesparate elever i 8. klasse på 5 procentpoint.

Dette synes af meget, men der er de seneste år sket en hel del med de regler, som gælder for uddannelsesparathedsvurderingerne. Derfor er det nødvendigt at uddybe rammerne for uddannelsesparathedsvurderingen og analysere på tallene, som relaterer sig hertil. Hermed skal denne rapport give et mere dybdegående indblik i Hedensted Kommunes unges uddannelsesparathed.

Uddannelsesparathedsvurdering

En Uddannelsesparathedsvurdering (UPV) er en vurdering af, om elever i grundskolen har de nødvendige faglige, sociale, personlige og praksisfaglige forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Vurderingen foretages af lærere og vejledere og omfatter alle elever i grundskolen. Vurderingen foretages første gang i 8. klasse og gentages i 9. og 10. klasse for de elever, der er vurderet ikke-parate til en eller flere ungdomsuddannelser, eller for de elever, hvis forudsætninger er ændret væsentligt siden den foregående vurdering. Formålet med vurderingen er, at ikke-uddannelsesparate elever støttes med skole- og vejledningsindsatser mod slutningen af 9. eller 10. klasse.

Elevens uddannelsesparathed vurderes ud fra faglige, personlig, sociale og praksisfaglige forudsætninger¹.

- Faglige forudsætninger: En elev i 8. klasse skal have et karaktergennemsnit på mindst 4.
- Personlige forudsætninger: Selvstændighed, motivation, ansvarlighed, mødestabilitet og valgparathed.
- Sociale forudsætninger: Samarbejdsevne, respekt og tolerance.
- Praksisfaglige forudsætninger

For elever, som sigter mod en 3-årig gymnasial uddannelse er karakterkravet dog 5,0 og for elever, der sigter mod den 2-årige hf-uddannelse er karaktergennemsnittet 4,0. For elever, som sigter mod en erhvervsuddannelse er kravet at gennemsnittet af standpunktskarakterer for dansk og matematik er mindst 2,0.

De faglige forudsætninger i UPV'en er altså ikke lig forudsætningerne for optagelse på en ungdomsuddannelse. Vurderes en elev ikke uddannelsesparat er det derfor ikke ensbetydende med, at en elev ikke kan starte uddannelse efter end folkeskole. Eleven kan blive optaget på den ønskede uddannelse, hvis elever afslutter afgangsprøver med høje prøvekarakterer eller hvis elever består en optagelsesprøve.

Ændringer gennem årene

De regler, der gælder for UPV'en, har siden indførelsen i 2010 gennemgået en række ændringer, der betyder, at UPV'en i sin levetid har ændret form. Antallet af gange, den enkelte elev skal vurderes som led i en UPV, har ændret sig fra én enkelt gang i 9. klasse til nu at forekomme to gange i hhv. 8. og 9. klasse.

¹ <https://www.uvm.dk/vejledning-og-stoettemuligheder/vejledning/ungdomsuddannelse/uddannelsesparathed/om-vurderingen>

Antallet af forudsætninger, som eleven vurderes ud fra, er blevet forøget, og der er tilføjet en praksisfaglig dimension til UPV'en. Desuden er de personlige og sociale forudsætninger blevet udvidet med specifikke vurderingskriterier, og der er indført adgangskrav på ungdomsuddannelserne, som afspejles i kravet til de faglige forudsætninger, der kræves af eleverne, for at UPV'en skal give direkte adgang til en gymnasial uddannelse og/eller en erhvervsuddannelse (EUD). Endvidere er de tre ungdomsuddannelsesretninger EUD, 3-årig gymnasial uddannelse og 2-årig hf blevet ligestillet, således at alle elever i grundskolen fra skoleåret 2019/20 skal uddannelses-parathedsvurderes til alle tre uddannelser, uanset hvilket uddannelsesønske eleven måtte have. Derudover har der de sidste par år været fokus på at alle inkl. Elever i specialtilbud skal uddannelsesparathedsvurderes.

Aktuel undersøgelse af UPV

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har udarbejdet en række undersøgelser om uddannelsesparathedsvurderingen. I dette afsnit fremhæves hovedpointerne.

- UPV hænger tæt sammen med elevernes sociodemografiske baggrund
- Flere unge vurderes ikke-parate, men mange starter alligevel på en ungdomsuddannelse
- UPV er kompleks og indeholder både positive og negative elementer for alle involverede parter
 - o Forældre, skoleledere, lærere, vejledere og elever opfatter i praksis UPV som omfattende og kompliceret.
 - o UPV-processen og adgangs kravene kan, i sammenhæng med det skærpede faglige fokus med flere prøver og karakterer i udskoling, af eleverne opleves som en lang række krav.
 - o Eleverne har forskellige oplevelser med UPV: motiverende og afklarende eller demotiverende og stigmatiserende.
- UPV-processen er ikke hensigtsmæssig for de særligt udfordrende ikke-parate elever
- UPV'en kan øge oplevelsen af stress og præstationsangst
- Vejlederen spiller en central rolle i UPV-processen
- God koordinering og integration i skolens øvrige tiltag kan gavne UPV-processen og elevernes udbytte
- De særlige indsatser til ikke-parate elever er ikke så særlige endda

Betydning for udviklingen fra ikke-parat til parat

En statistisk analyse peger på, at der er en ikke ubetydelig variation i elevernes udvikling fra ikke-parate til parate, der kan tilskrives en skoleeffekt (14 %). Analysen identificerer således en betydning af den enkelte skoles praksis i forhold til, om ikke-parate elever i 8. klasse ændrer status til parat i 9. klasse – når man tager højde for forskelle i elevgrundlaget. Resultatet kan indikere en forskel med hensyn til, i hvilken grad skolernes indsatser løfter de ikke-parate elever, men kan også være et resultat af, at skolerne har forskellig praksis, hvad angår anvendelsen af UPV, herunder forskellig forståelse af forudsætningerne for parathed.

Ikke uddannelsesparate elever fra 8. klasse

Januar 2021

Antal elever i 8. klasse	Antal uddannelsesparate	Antal ikke uddannelsesparate	IUP i %
610	274	336	55 pct.

336 elever i Hedensted Kommune opfyldte ikke krav om standpunktskarakterer, sociale og personlige forudsætninger og blev vurderet foreløbigt ikke uddannelsesparate. Heraf:

- 336 elever (55 pct.) vurderet ikke parat til en 3-årig studieforberevende uddannelse
- 273 elever (45 pct.) vurderet ikke parat til en 2-årig HF
- 235 elever (39 pct.) vurderet ikke parat til EUD

For 167 elever blev iværksat målrettet vejlednings- og skoleindsats.

Januar 2020

Antal elever i 8. klasse	Antal uddannelsesparate	Antal ikke uddannelsesparate	IUP i %
640	320	320	50 pct.

320 elever i Hedensted Kommune opfyldte ikke krav om standpunktskarakterer, sociale og personlige forudsætninger og blev vurderet foreløbigt ikke uddannelsesparate. Heraf:

- 320 elever (50 pct.) vurderet ikke parat til en 3-årig studieforberevende uddannelse
- 258 elever (40 pct.) vurderet ikke parat til en 2-årig HF
- 220 elever (36 pct.) vurderet ikke parat til EUD

For 171 elever blev iværksat målrettet vejlednings- og skoleindsats

Januar 2019

Antal elever i 8. klasse	Antal uddannelsesparate	Antal ikke uddannelsesparate	IUP i %
639	428	211	33 pct.

211 elever i Hedensted Kommune opfyldte ikke krav om standpunktskarakterer, sociale og personlige forudsætninger og blev vurderet foreløbigt ikke uddannelsesparate. Heraf:

- 168 elever (26 pct.) ikke parat til nogen uddannelse
- 43 elever (6,7 pct.) parat til EUD/HF; men ikke parat til en 3-årig gymnasial uddannelse

For 113 elever blev iværksat målrettet vejlednings- og skoleindsats.

Beskrivelse af data

- Statistikken indeholder data vedrørende de elever, som har gået i 8. klasse i Hedensted Kommune i skoleåret 2018/19, 2019/2020 og 2020/2021.
- Derfor er der et begrænset perspektiv på at sammenligne udviklingen fra år til år, da data ikke er sammenlignelige.
- Der er forskel i data fra år til år, da UPV ikke er opgjort på samme vis.
 - Fra 2018/19 trådte nye ændringerne i adgangsforudsætningerne til GYM og HF i kraft mht. karakterkrav.
 - Fra 2019/2020 blev en elev vurderet ud fra uddannelsesønske.
 - Fra 2020/2021 blev alle vurderet til alle uddannelser.
- Data er trukket fra optagelse.dk og uu.unoung.dk

Ikke uddannelsesparate kommer i uddannelse

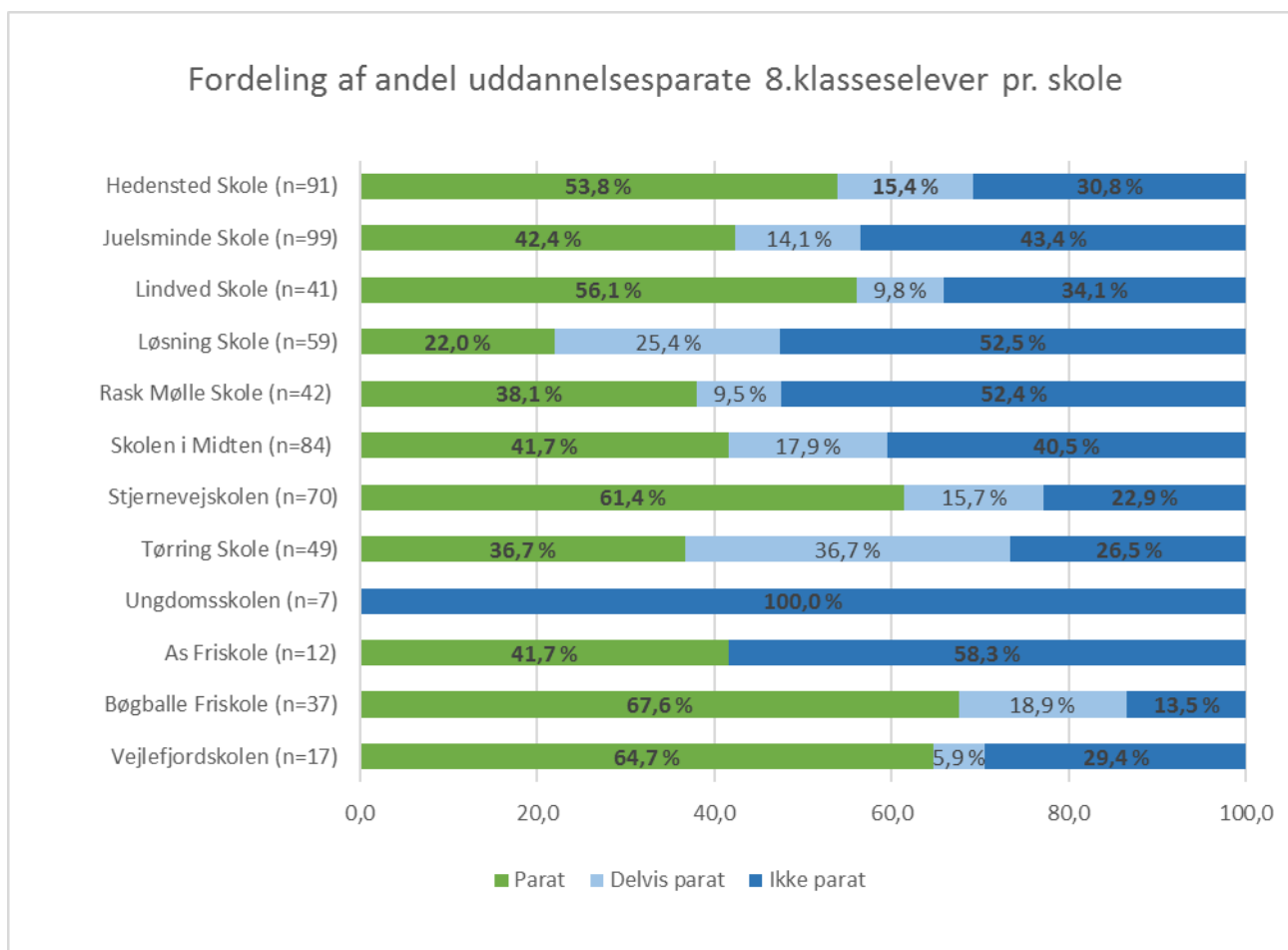
169 af de 211 ikke uddannelsesparate elever fra 8. klasse i 2019 er fortsat bosiddende i Hedensted Kommune. De 169 er registreret i UU systemet med aktuelle aktiviteter. Heraf fremgår det, at de nu er i gang med:

Erhvervsuddannelser	72
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	4
Kontor, handel og forretningsservice	14
Mekanik, transport og logistik	1
Omsorg, sundhed og pædagogik	6
Teknologi, byggeri og transport	47
Gymnasiale uddannelser	55
HF	12
HHX	24
HTX	3
STX	16
Forberedende og udviklende aktiviteter	34
Andre udviklende og forberedende aktiviteter aftalt med UU	5
Arbejde - fuld tid	13
FGU	10
Vejledning og opkvalificering if. LAB-loven	6
Grundskolen	4
10.Efterskole	4
Midlertidige aktiviteter	2
Offentlig forsørgelse	1
Sygdom	1
Andre ungdomsuddannelser	2
STU	2

Fordelingen af uddannelsesparathed

Ikke uddannelsesparate elever fordelt på skoler

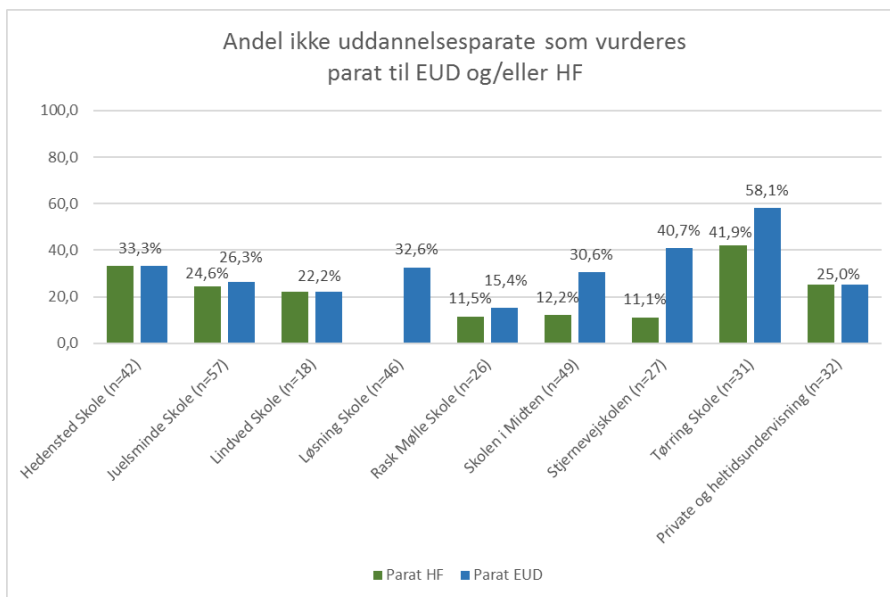
Nedenstående tabel viser, hvordan uddannelsesparathed blandt elever i 8. klasse fordeler sig på de forskellige skoler. De elever som er delvist parate, er jævnfør UPV ikke parat, men disse elever er i praksis vurderet parat til EUD men ikke HF/GYM. Dette er uddybet i næste tabel.

*n=populationen. I dette tilfælde er populationen alle 8. classes elever på de forskellige skoler.

Ikke uddannelsesparate elever som vurderes parat til HF og/eller EUD

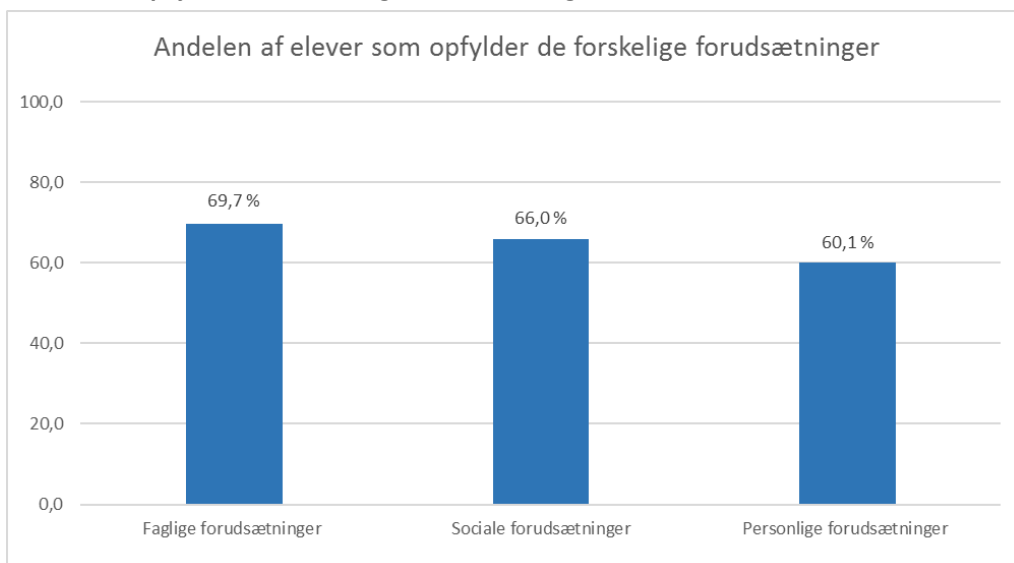
Følgende tabel viser, hvor stor en andel af de ikke uddannelsesparate elever i 8. klasse, som vurderes parat til henholdsvis en 2-årig HF eller en EUD, fordelt på kommunens forskellige skoler samt privatskoler.

*n=populationen. I dette tilfælde er populationen alle ikke uddannelsesparate elever i 8.klasse.

Andelen af elever der i 8. klasse opfylder de forskellige forudsætninger i UPV'en

Følgende tabel viser, hvor stor en andel af eleverne, som i 8. klasse opfylder henholdsvis de faglige-, sociale- og personlige forudsætninger for at blive vurderet uddanneles parat.

*n=611. I dette tilfælde er populationen alle elever i 8. klasse, som har bopæl i Hedensted Kommune

Uddannelsesparathedsvurdering fremadrettet

Der er stor usikkerhed i uddannelsesparathedsvurderingens videre liv. Flere partier på Christiansborg er klar til at afskaffe parathedsvurderingen i folkeskolen. Både røde og blå partier vil afskaffe betegnelsen "ikke-uddannelsesparat".

Det fremgår af 'Retfærdig retning for Danmark' - den politiske forståelse mellem Socialdemokratiet, Radikale Venstre, SF og Enhedslisten fra 2019, at regeringen ønsker at afskaffe uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse samt styrke vejledningsindsatsen.

Den 9 marts i år fremsatte Venstre et forslag til folketingsbeslutning om at ændre arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingen hos elever i de ældste klasser i grundskolen og at indføre tilbud om uddannelsesvejledning til alle elever i 8. og 9. klasse. Trods enighed om udfordringerne ved UPV'en blev forslaget forkaster. Dette skyldes et større ønske om en bredere undersøgelse af området, som er påbegyndt under navnet 'Sammen om skolen'. Her skal der bl.a. forhandles om nye test, elevplaner, UPVen og kvalitetsrapporter.

Der er således en forventning om, at der snart sker noget nyt på området. Formålet med UPV'en er at støtte ikke-uddannelsesparate med skole- og vejledningsindsatser mod slutningen af 9. eller 10.klasse. Men UPV processen er særligt uhensigtsmæssig for de udfordrende ikke-parate elever. Det bør derfor være et opmærksomhedspunkt, hvordan vi støtter unge i afklaringen af uddannelsesvalg, uden at det er demotiverende og stigmatiserende.

Afskaffelse af UPV og hvad så?

Uanset om og eleverne uddannelsesparathedsvurderes i 8. klasse eller ej, vil der i udkolingen være nogle elever, som har behov for en målrettet, individuel skole- og vejledningsindsats. I denne indsats vil der være behov for generelle initiativer for at koordinere én plan for hver elev. Derudover vil der være behov for differentierede indsatser, der adresserer elevernes individuelle udfordringer ifht. at stå på egne ben, motivation, mødestabilitet, faglige vanskeligheder, ordblindhed, angst, tosprogede med begrænsede dansksproglige kundskaber, diverse diagnoser etc.